

Onderzoek Raadsrapporteur

Rol van de raadsrapporteur

Jesse Birkenholz [5193109]

David Kuipers [5296714]

Olaf van Luijk [5363640]

Thorbecke Academie

Vereniging Voor Raadsleden

INHOUDSOPGAVE

1. SAMENVATTING	4
2. INLEIDING	5
2.1. Inleiding	5
2.2. Aanleiding:	5
2.3. Probleemstelling:	6
2.4. Doelstelling:	6
2.5. Hoofd- en deelvragen:	7
3. CONCEPTUEEL KADER	8
3.1. Begripsverkenning	8
3.2. Algemene beleidscontext	8
3.3. De rol van de raadsrapporteur	9
3.4. Effectieve besluitvorming en de bijdrage van de raadsrapporteur	9
3.5. Beleidskaders en wettelijke kaders	10
3.6. Europa	11
3.7. Uitdagingen en aandachtspunten	12
3.8. Conclusie	13
4. ONDERZOEKSMETHODE	14
4.1. Operationalisatie	14
4.1.1. Effectiviteit van de raadsrapporteur	14
4.2. Bijdrage aan de besluitvorming	15
4.2.1. Samenwerking met de gemeenteraad	15
4.3. Respondentselectie	15
4.4. Betrouwbaarheid en validiteit	16
5. ANALYSE	17
5.1. Aanstelling raadsrapporteur	17
5.2. Rol bepaling raadsrapporteur	18
5.3. Controle van raadsrapporteur	19
5.4. Ondersteuning voor de raadsrapporteur	20
5.5. Neutraliteit raadsrapporteur	20
5.6. Gemeenschappelijke regeling	21
5.7. Balans in regionale samenwerking	22
5.8. Overdracht functie	23
6. CONCLUSIE	26

6.1. Discussie	27
6.1.2. <i>Representativiteit van het onderzoek:</i>	27
6.1.3. <i>Beperkte theoretische basis:</i>	27
6.1.4. <i>Praktische uitdagingen:</i>	27
6.1.5. <i>Aanbevelingen voor vervolgonderzoek:</i>	28
7. AANBEVELINGEN	29
7.1. Training en Capaciteitsopbouw	30
7.2. Duidelijke Rolomschrijving en Structuur	30
7.3. Innovatie in Informatievoorziening	31
7.4. Continuïteit en Overdracht	31
7.5. Versterking van Burgerbetrokkenheid	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
7.6. Conclusie	32
8. LITERATUURLIJST	33
8.1 Literatuur inleiding	33
8.2 Literatuur conceptueel kader	33

1. SAMENVATTING

De rol van raadsrapporteur is een relatief recente ontwikkeling binnen de Nederlandse gemeentepolitiek, ontstaan uit de behoefte aan verbetering in controle en besluitvorming, vooral in het kader van gemeenschappelijke regelingen. Gemeenten worden geconfronteerd met steeds complexere samenwerkingsverbanden en een toenemend takenpakket, terwijl raadsleden vaak parttime werkzaam zijn en dus beperkte tijd hebben voor een grondige analyse van alle dossiers. De raadsrapporteur ondersteunt hen door beleidsvoorstellen te bestuderen, relevante informatie te verzamelen en advies te geven, waardoor de raad beter geïnformeerde besluiten kan nemen. Deze functie is flexibel en varieert per gemeente, maar de essentie ligt in het versterken van de controlerende en kaderstellende rol van de raad.

Het onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, had als doel de effectiviteit van de raadsrapporteur te analyseren en aanbevelingen voor verbetering te doen. De methodologie omvatte kwalitatieve interviews met raadsrapporteurs en focusgroepen met raadsleden uit vijf gemeenten, waarbij aandacht werd besteed aan verschillende factoren zoals taakuitvoering, samenwerking en ondersteuning. Hierbij werden ook Europese en nationale praktijken met elkaar vergeleken om inzichten op te doen.

De resultaten tonen aan dat gemeenten die al geruime tijd gebruikmaken van de functie van raadsrapporteur betere resultaten bereiken. Succesvolle raadsrapporteurs blinken uit in sterke analytische en communicatieve vaardigheden, samenwerken met griffies en andere betrokkenen, en weten een goede balans te vinden tussen gemeentelijke en regionale belangen. Het onderzoek onderstreept verder het belang van een duidelijke taakomschrijving, toegang tot relevante informatie en voldoende ondersteuning van de gemeente. Desondanks ondervinden veel gemeenten uitdagingen zoals tijdsdruk, beperkte middelen en de noodzaak om politieke neutraliteit te waarborgen.

Hoewel de uitvoering van de rol per gemeente sterk kan verschillen, laat het onderzoek zien dat de raadsrapporteur een waardevolle bijdrage kan leveren aan de besluitvorming, mits deze functie goed georganiseerd en ondersteund wordt. Investeren in training, het ontwikkelen van standaardprocedures en innovatieve informatietools zijn cruciaal voor het vergroten van de effectiviteit. Daarnaast is het belangrijk om meer aandacht te besteden aan continuïteit, onder andere door gestructureerde overdrachtsmechanismen en mentorprogramma's. De conclusie van het onderzoek is dat consistentie en lange termijn inzet essentieel zijn voor succes, wat leidt tot een transparanter, efficiënter en effectiever gemeentebestuur dat beter kan inspelen op de belangen van de burgers.

2. INLEIDING

2.1. Inleiding

Het onderzoek zal gaan over raadsrapporteurs hun rol binnen de gemeenteraad en wat ze toevoegen aan de regionale samenwerking. Ook zal het onderzoek gaan over wat de taken en verantwoordelijkheden van de raadsrapporteur zijn en hoe de raadsrapporteur momenteel wordt ingezet binnen de gemeenten waar ze deze rol gebruiken. Daarnaast zal er gekeken worden wat de betrokkenpartijen die een raadsrapporteur zullen gaan gebruiken ervan vinden. Zo moet er ook ontdekt worden waar een raadsrapporteur momenteel aan tegen kan lopen.

Als laatste moet er worden gekeken naar wat het Europese parlement anders doet dan de gemeenteraad met betrekking tot de raadsrapporteur, deze vergelijking wordt gemaakt om te ontdekken wat geleerd kan worden van het Europese parlement. Het verslag zal afgesloten worden met duidelijke conclusies en adviezen voor de gemeenteraden en gemeenteraadsleden hoe deze rol binnen de gemeenteraad beter zou kunnen functioneren. Door het lezen van dit verslag krijgt de lezer inzicht in hoe de raadleden en de raadsrapporteur deze rol kunnen verbeteren.

2.2. Aanleiding:

De raadsrapporteur, misschien is de term al bekend, maar waarschijnlijk niet het is in de Nederlandse lokale politiek namelijk een relatief nieuwe rol. Maar wat doet de raadsrapporteur nou dan? Het doel van een raadsrapporteur is om inzicht en grip te krijgen op de regionale samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen, dit met om ervoor te zorgen dat de raad haar controlerende rol beter kan uitvoeren (Verlinden, 2024). De belangrijkste verantwoordelijkheid van een raadsrapporteur bestaat uit het verzamelen van relevante informatie en het rapporteren hierover, het analyseren van de beleidsvoorstellen en tot slot het adviseren van de gemeenteraad over de verschillende casussen (VNG, 2021). Zo kan de raadsrapporteur de raad ondersteunen bij het nemen van goed onderbouwde beslissingen en het versterken van de effectiviteit van het beleid. Het is vaak dan ook een gemeenteraadslid dat speciaal wordt aangesteld als raadsrapporteur.

Er zijn in de politiek vaak ontwikkelingen, vaak in hoop een huidig probleem te verbeteren. De raadsrapporteur is ook zo'n ontwikkeling en is ontstaan om de gemeenteraad meer informatie te bieden om de controle op het beleid te verbeteren (Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, 2023). De gemeenteraad heeft namelijk al heel veel taken, maar krijgt er ook steeds meer bij. Dit terwijl de gemeenten niet veel geld meer erbij krijgen om deze taken te vervullen, de komende jaren zal er zelfs nog minder geld worden uitgereikt dan hiervoor (Haanstra & Haanstra, 2024). Dit maakt het voor gemeenten lastig om de taken goed uit te voeren, daarom doen gemeenten ook steeds vaker aan gemeenschappelijke regelingen (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2016). Dit maakt het ook lastiger om dit te controleren gezien de gemeente niet als enige meer de opdrachtgever is. Daarbovenop komt ook nog dat de meeste gemeenteraadsleden dit als parttime werk doen en dus niet genoeg tijd hebben om al deze extra dingen goed te onderzoeken.

Bij de Europese Unie maken ze al gebruik van deze raadsrapporteurs. Hier worden ze vaak ingezet om parlementaire commissies te ondersteunen bij het inzicht krijgen over de Europese besluitvorming. Dit helpt de toezichthoudende taak van de commissies goed uit te voeren, ook spelen rapporteurs een cruciale rol bij het coördineren van informatie en adviseren aan de raadsleden. De vraag is dan ook wat kan de gemeenteraad leren van de rol van de raadsrapporteur in Europa.

Het is belangrijk om te onderzoeken hoe de raadsrapporteur effectiever kan functioneren omdat dit kan leiden tot beter geïnformeerde beslissingen en een sterkere controle op het gemeentebestuur. Een effectievere raadsrapporteur kan bijdragen aan een transparantere en meer verantwoordelijke gemeenteraad, wat uiteindelijk ten goede komt aan de burgers. De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, dat tot doel heeft raadsleden en de raad in een sterke positie te stellen (*Home*, z.d.) heeft ons dus gevraagd om de raadsrapporteur te onderzoeken. Het doel van dit onderzoek is om mogelijkheden te identificeren om de rol van de raadsrapporteur te versterken, zodat zij beter kunnen bijdragen aan de gemeentelijke besluitvorming. De vraag is dan ook hoe kan de raadsrapporteur een effectievere rol krijgen.

2.3. Probleemstelling:

Binnen dit onderdeel wordt de opdrachtgever, het probleem en het te leveren product beschreven. Gemeenten hebben steeds meer gemeenschappelijke regelingen, wat heeft geleid tot de invoering van raadsrapporteurs. Echter, de huidige raadsrapporteurs functioneren niet naar behoren. Daarom is het noodzakelijk om te onderzoeken hoe de effectiviteit van raadsrapporteurs verbeterd kan worden, zodat zij beter kunnen bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen.

2.4. Doelstelling:

Hierin worden doelstellingen beschreven. De doelstellingen zijn verdeeld onder intern en extern. De interne doelstelling bevat het doel van de onderzoekers en de externe doelstelling bevat de wensen van de opdrachtgever.

Interne doelstelling:

- Het doel van het onderzoek is om de mogelijkheden te onderzoeken om de raadsrapporteur beter te laten functioneren.

Externe doelstelling:

- Het doel is om met de inzichten uit het onderzoek raadsrapporteurs te helpen hun rol zo goed mogelijk te vervullen binnen de gemeenteraad.

2.5. Hoofd- en deelvragen:

Hier zal de hoofdvraag worden geformuleerd, en de daarbij horende deelvragen van het onderzoek.

Hoofdvraag:

- Hoe kan de rol van een raadsrapporteur bijdragen aan de effectiviteit van besluitvorming binnen de gemeenteraad?

Deelvragen:

- Aanstelling raadsrapporteur
- Rol bepaling raadsrapporteur
- Controle van raadsrapporteur
- Ondersteuning voor de raadsrapporteur
- Neutraliteit raadsrapporteur
- Gemeenschappelijke regeling
- Balans in regionale samenwerking
- Overdracht functie
- Mogelijke verbeteringspunten

3. CONCEPTUEEL KADER

De rol van een raadsrapporteur is momenteel iets wat onbekend. Toch kan deze functie een belangrijke bijdrage leveren aan de effectiviteit van besluitvorming binnen de gemeenteraad. Dit kan onder andere door het verbeteren van de voorbereiding, er dus voor zorgen dat de raadsleden op voorhand beter geïnformeerd zijn. Daarnaast kan de raadsrapporteur een belangrijke rol spelen in het analyseren en communiceren van belangrijke raadsvoorstellen. Allemaal ten behoeve van de raadsleden. In dit kader is het daarom van belang om de beleidscontext en de bijbehorende wetten en regelgeving omtrent de raadsrapporteur te begrijpen. Aangezien deze niet alleen de juridische basis vormen van de functie, maar ook het institutionele kader waarbinnen de gemeenteraadsleden opereren.

3.1. Begripsverkenning

De raadsrapporteur is een specialistische functie die relatief nieuw is binnen het Nederlandse lokale bestuur. In deze functie verzamelt en analyseert de rapporteur informatie over specifieke beleidskwesties, die vervolgens aan de gemeenteraad wordt voorgelegd ter ondersteuning van het besluitvormingsproces (Jansen, 2018). De opkomst van deze functie weerspiegelt de groeiende complexiteit van gemeentelijke besluitvorming, waarbij raadsleden steeds vaker behoefte hebben aan diepgaande expertise en objectieve informatie om tot geïnformeerde beslissingen te komen. Dit theoretisch kader dient als basis voor het onderzoek naar de effectiviteit van de raadsrapporteur en identificeert factoren die deze effectiviteit beïnvloeden.

De effectiviteit van een raadsrapporteur hangt af van verschillende persoonlijke en professionele kwaliteiten. Zo moet een effectieve raadsrapporteur beschikken over uitstekende analytische vaardigheden en het vermogen om objectieve rapporten te produceren die inzicht bieden in complexe beleidsvraagstukken (Bakker & Visser, 2017). Daarnaast is communicatievaardigheid van essentieel belang, zowel om de rapporten helder te presenteren als om de interactie met raadsleden, ambtenaren en andere belanghebbenden te faciliteren. Samenwerking met andere raadsleden en het ambtelijk apparaat speelt een belangrijke rol, aangezien de raadsrapporteur vaak afhankelijk is van informatie en expertise van derden. Bovendien moet een goede raadsrapporteur in staat zijn om strategisch te navigeren binnen de politieke dynamiek van de gemeenteraad, zonder de objectiviteit in gevaar te brengen.

3.2. Algemene beleidscontext

De gemeentewet (1992) is de basis waarop de Nederlandse gemeenten worden bestuurd. Hierin staat onder andere opgenomen wat de bevoegdheden zijn van de gemeenteraad evenals het college van burgemeester en wethouder. De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente en heeft verschillende wettelijke taken, zoals het vaststellen van de begroting, het opstellen van beleidsplannen en als laatste het controleren van de uitvoerende macht (college van B&W). (*Zoekresultaten - Overheid.nl | Wetten.nl, z.d.*)

Een van de belangrijkste aspecten van de gemeenteraad is de verantwoordelijkheid nemen voor het maken van besluiten over uiteenlopende onderwerpen die de lokale gemeenschap aangaan. Denk dan aan ruimtelijke ordening, woningbouw, infrastructuur, zorg, welzijn en veiligheid. Binnen de gemeenteraad

kan besluitvorming vrij complex zijn vanwege de veelheid aan dossiers, politieke verhoudingen en de noodzaak om goed onderbouwde beslissingen te nemen. Er van uitgaande dat voor de meeste raadsleden deze baan wordt gezien als parttime job, maakt het dat de meeste leden ook kampen met tijd en/ of middelen tekort. In deze context kan de rol van een raadsrapporteur een waardevol instrument zijn om de besluitvorming te ondersteunen en te versterken. Door de raadsleden te voorzien van onder andere informatie omtrent belangrijke dossiers. (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2024)

3.3. De rol van de raadsrapporteur

De raadsrapporteur is geen landelijke erkende functie, en dus ook geen wettelijk vastgelegde functies. Daarom is hier niks van terug te vinden in de gemeentewet. Wel is er per gemeente die deze functie hanteert een interne procedure. De rol van raadsrapporteur wordt vrijwel altijd toegekend om het besluitvormingsproces te verbeteren. De raadsrapporteur wordt doorgaans door de gemeenteraad benoemd om een specifiek dossier of onderwerp diepgaand te onderzoeken en vervolgens verslag uit te brengen aan de raad. Deze rol kan flexibel worden ingevuld, afhankelijk van de behoefte van de gemeenteraad en de complexiteit van het onderwerp. (Blair-Zuijderhoff et al., 2020)

Hoewel er veel verschil zit per gemeente hoe ze de rol van de raadsrapporteur invullen, heeft de raadsrapporteur wel kerntaken. Zo verdiept hij zich in de inhoud van een specifiek beleidsdossier, verzamelt relevante informatie en voert mogelijk ook gesprekken met betrokken belanghebbenden. Daaropvolgend biedt de raadsrapporteur een objectieve en onafhankelijke analyse van het onderwerp, waarin verschillende perspectieven en opties worden gewogen. Hierdoor is de raad beter geïnformeerd en kunnen ze tot weloverwogen beslissingen komen. Daardoor kan het opgestelde rapport dienen als basis voor een raadsdebat. Zo'n rapport bevat doorgaans een helder overzicht van de belangrijkste vraagstukken en mogelijke gevolgen. Tot slot kan de raadsrapporteur gebruikt worden als schakel tussen de gemeentelijke commissies en de volledige raad. Dit draagt bij aan een meer coherente behandeling van de onderwerpen. (Raadsrapporteur, z.d.) - (Gemeente Nieuwegein, z.d.)

3.4. Effectieve besluitvorming en de bijdrage van de raadsrapporteur

De functie van een raadsrapporteur is ontstaan vanwege het gebrek aan tijd en/of middelen bij raadsleden. Het doel van een rapporteur is bij te dragen aan effectievere besluitvorming binnen de gemeenteraad.

Een belangrijke bijdrage aan effectievere besluitvorming is het opdoen en delen van diepgaande inhoudelijke kennis. Raadsleden behandelen doorgaans een breed scala aan onderwerpen, waardoor het lastig kan zijn om overal diep in te duiken. Door de expertise van een raadsrapporteur kan de gemeenteraad terugvallen op goed onderbouwde informatie en analyses, wat voorkomt dat beslissingen worden genomen op basis van onvolledige of oppervlakkige informatie (Verlinden, 2024).

Ook kan een rapporteur het besluitvormingsproces efficiënter maken. Met de informatie uit het rapport kan de raad zich beter concentreren op de belangrijkste beleidsvraagstukken en gericht debatteren, zonder dat elk raadslid zich individueel in complexe dossiers hoeft te verdiepen. De rapporteur fungeert als

centraal aanspreekpunt en presenteert de essentie van het dossier, wat tijd bespaart en het besluitvormingsproces soepeler laat verlopen (Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, 2023).

Daarnaast kan de rapporteur door zijn onafhankelijke positie verschillende perspectieven binnen een dossier belichten, waardoor de besluitvorming transparanter en objectiever wordt. Dit bevordert een afgewogen oordeel binnen de raad, ongeacht politieke voorkeuren (Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, 2023b). Verder kan een goed rapport niet alleen intern bijdragen, maar ook de communicatie naar burgers en andere belanghebbenden verbeteren, wat het vertrouwen in de gemeenteraad vergroot (Andrée van Es, 2010).

De effectiviteit van een raadsrapporteur hangt echter sterk af van persoonlijke en professionele kwaliteiten. Een goede raadsrapporteur beschikt over uitstekende analytische en communicatieve vaardigheden en kan strategisch navigeren binnen de politieke dynamiek van de raad, zonder de objectiviteit te verliezen (Bakker & Visser, 2017).

Daarnaast zijn er factoren die de effectiviteit van de raadsrapporteur beïnvloeden:

- **Toegang tot informatie:** Zonder volledige informatie is een grondige analyse niet mogelijk. Dit vereist samenwerking met ambtenaren die toegang hebben tot beleidsdocumenten en data (Jansen, 2018).
- **Samenwerking met raadsleden:** De mate van samenwerking met andere raadsleden en ambtenaren beïnvloedt de snelheid en kwaliteit van het besluitvormingsproces (De Groot, 2019).
- **Ondersteuning door de griffie:** De griffie biedt organisatorische en inhoudelijke ondersteuning. Een gebrek aan deze ondersteuning kan de effectiviteit van de rapporteur verminderen (Pieters, 2020).
- **Vertrouwen van de gemeenteraad:** Het vertrouwen van de raad in de onafhankelijkheid en deskundigheid van de rapporteur is essentieel om diens aanbevelingen serieus te nemen (Bakker & Visser, 2017).

Effectiviteit is niet alleen afhankelijk van de kwaliteiten van de raadsrapporteur, maar ook van de interactie met raadsleden, het college van B&W en externe belanghebbenden zoals inwoners en maatschappelijke organisaties. Een goede raadsrapporteur bouwt bruggen tussen deze actoren en bevordert een breed gedragen besluitvormingsproces (Hendriks & Van Zuylen, 2016).

3.5. Beleidskaders en wettelijke kaders

Hoewel de functie van de raadsrapporteur niet expliciet is vastgelegd in de Gemeentewet, biedt het bestaande wettelijke kader wel duidelijke handvatten voor de invulling van deze rol. De Gemeentewet, die sinds 1992 de basis vormt voor het functioneren van Nederlandse gemeenten, geeft de gemeenteraad namelijk een grote mate van autonomie in het organiseren van haar eigen werkzaamheden. De artikelen 147 en 147a van deze wet bepalen dat de raad bevoegd is om regels te stellen over zijn werkwijze en besluitvorming. Dit betekent dat de gemeenteraad zelf kan besluiten om een raadsrapporteur aan te wijzen, wanneer dit nuttig wordt geacht voor een specifieke kwestie of dossier. (Omgevingsweb, 2022)

De Gemeentewet biedt daarnaast de algemene kaders voor de werking van de raad, zoals het stellen van kaders voor het college van burgemeester en wethouders en het uitoefenen van controle op de uitvoering van het beleid. In deze context kan de raadsrapporteur bijdragen aan het beter vervullen van die controlerende taak door dossiers voor te bereiden en te analyseren, zodat de raadsleden hun rol effectiever kunnen uitvoeren. (Westland, 2018)

Naast de Gemeentewet speelt ook de Wet open overheid (Woo) een rol in het functioneren van de raadsrapporteur. Deze wet, die sinds 2022 de eerdere Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangt, legt overheden de verplichting op om transparant te zijn over hun beleid en besluiten. De Woo zorgt ervoor dat informatie van overheidsorganen, waaronder gemeenten, toegankelijk moet zijn voor het publiek. Dit betekent dat de rapporten en bevindingen van de raadsrapporteur in principe openbaar moeten worden gemaakt, tenzij er specifieke uitzonderingen van toepassing zijn, zoals de bescherming van privacy of staatsveiligheid. Door de bevindingen van de raadsrapporteur beschikbaar te stellen, wordt niet alleen de besluitvorming in de raad ondersteund, maar kan ook de betrokkenheid en het vertrouwen van burgers in het lokale bestuur worden vergroot. (Ministerie van Algemene Zaken, 2024) - (*wetten.nl - Regeling - Wet Openbaarheid van Bestuur - BWBR0005252*, z.d.)

Daarnaast hanteren veel gemeenten specifieke verordeningen of reglementen van orde die aanvullende regels bevatten voor de wijze waarop de gemeenteraad zijn taken uitvoert. In deze verordeningen kunnen bijvoorbeeld bepalingen staan over hoe en wanneer raadsrapporteurs worden aangesteld en welke verantwoordelijkheden zij hebben. Hierdoor ontstaat er een duidelijk en transparant kader voor de rol van de raadsrapporteur, dat is afgestemd op de specifieke behoeften en werkwijzen van de gemeente. (*Algemene Plaatselijke Verordening*, z.d.)

3.6. Europa

De raadsrapporteur is in Nederland geïntroduceerd door af te kijken bij het Europees Parlement. Echter, ziet deze rol er wel anders uit dan hoe de functie van een raadsrapporteur in Nederland is omschreven.

De raadsrapporteur in het Europees Parlement speelt een cruciale rol in het complexe wetgevingsproces van de Europese Unie. Wanneer een nieuw voorstel op tafel ligt, krijgt de rapporteur de verantwoordelijkheid om het standpunt van het Parlement vorm te geven. Dit begint met het zorgvuldig bestuderen van het dossier en het schrijven van een rapport. Hierin worden niet alleen de inhoud en impact van het voorstel geanalyseerd, maar ook concrete wijzigingen voorgesteld, vaak in de vorm van amendementen. Deze voorstellen weerspiegelen de visie van het Parlement en zijn bedoeld om het voorstel te verbeteren.

De rapporteur staat daarbij niet alleen. Samenwerken is een essentieel onderdeel van het werk. Binnen het Parlement overlegt hij of zij met schaduwrapporteurs van andere politieke fracties. Dit zijn collega-parlementsleden die de belangen van hun fractie vertegenwoordigen in het debat over het dossier. Door dit overleg probeert de rapporteur zoveel mogelijk consensus te bereiken, zodat het uiteindelijke rapport breed wordt gedragen.

Naast de interne samenwerking binnen het Parlement, kijkt de rapporteur ook naar de wereld daarbuiten. Contact met experts, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden speelt een grote rol. Hun inzichten en standpunten helpen om het rapport sterker en relevanter te maken. Als het rapport eenmaal klaar is en door het Parlement wordt goedgekeurd, neemt de rapporteur het voortouw in de onderhandelingen met de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie. Hierin vertegenwoordigt de rapporteur het Parlement en verdedigt hij of zij de voorgestelde wijzigingen en standpunten.

Het werk van de raadsrapporteur vraagt om scherpe politieke en diplomatieke vaardigheden, want de balans tussen verschillende belangen en visies is vaak precair. Toch is het een onmisbare functie, omdat het zorgt dat de stem van het Europees Parlement een centrale rol speelt in de totstandkoming van Europese wetgeving.

3.7. Uitdagingen en aandachtspunten

Hoewel de rol van raadsrapporteur veel voordelen kan bieden, zijn er ook enkele uitdagingen en aandachtspunten die in overweging moeten worden genomen. Een belangrijke voorwaarde voor het succes van een raadsrapporteur is de waarborging van politieke neutraliteit. Een raadsrapporteur moet in staat zijn om objectief en onafhankelijk te opereren, zonder dat persoonlijke politieke voorkeuren de analyse of rapportage beïnvloeden. Dit is cruciaal om te voorkomen dat de functie van rapporteur wordt gebruikt om politieke belangen te bevorderen in plaats van de besluitvorming te ondersteunen. Wanneer een rapporteur politiek gekleurd opereert, kan dit leiden tot polarisatie binnen de raad en de effectiviteit van het besluitvormingsproces ondermijnen. (Zomeren et al., 2023)

Een ander belangrijk aandachtspunt is de kwaliteit en diepgang van de analyse die de rapporteur biedt. De toegevoegde waarde van een raadsrapporteur hangt in grote mate af van het vermogen om complexe beleidsdossiers grondig te doorgronden en verschillende perspectieven en belangen te wegen. Dit vereist vaak specifieke kennis of ervaring, wat niet altijd aanwezig is bij raadsleden die voor de rol van rapporteur worden aangesteld. Zonder voldoende expertise kan het risico ontstaan dat de rapporteur onvoldoende diepgang aanbrengt in zijn of haar analyse, wat de kwaliteit van de uiteindelijke besluitvorming negatief kan beïnvloeden. (Boogers et al., 2021)

Daarnaast is de tijdsdruk vaak een uitdaging voor raadsrapporteurs. De gemeentelijke besluitvormingsprocessen kunnen soms snel verlopen, wat betekent dat de rapporteur binnen korte tijd diepgaande analyses moet leveren. Dit kan leiden tot een hogere werklast voor de rapporteur, zeker wanneer deze functie wordt vervuld door raadsleden die naast hun politieke werk vaak ook een reguliere baan hebben. (Veiligheidsregio Utrecht, z.d.)

Ondanks deze uitdagingen is het belangrijk om te benadrukken dat, mits de juiste voorwaarden worden geschapen, de functie van raadsrapporteur een waardevolle bijdrage kan leveren aan een meer doordachte en transparante besluitvorming binnen de gemeenteraad. Door te zorgen voor grondige voorbereiding en

objectieve rapportages, kan de rapporteur helpen om de kwaliteit van de lokale democratie te verbeteren en het vertrouwen van burgers in het gemeentebestuur te versterken.

3.8. Conclusie

De raadsrapporteur vervult een waardevolle rol binnen de gemeenteraad door bij te dragen aan een beter geïnformeerde en efficiëntere besluitvorming. Door zich te verdiepen in specifieke dossiers, kan de rapporteur grondige analyses en objectieve adviezen aan de raad bieden. Dit helpt raadsleden om complexere onderwerpen beter te begrijpen en meer doordachte besluiten te nemen. Daarnaast zorgt de rapporteur voor een centrale bron van informatie, wat het debat in de raad structureert en het besluitvormingsproces versnelt zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit.

Naast het vergroten van kennis en efficiëntie, draagt de raadsrapporteur bij aan de transparantie van het proces. Door verschillende perspectieven en belangen onafhankelijk te analyseren, worden besluiten beter onderbouwd en meer openlijk besproken, wat het vertrouwen van burgers in de lokale democratie versterkt. De Wet open overheid (Woo) speelt hierbij een belangrijke rol, omdat de bevindingen van de rapporteur vaak openbaar worden gemaakt, wat burgers de kans geeft om het proces te volgen en zich betrokken te voelen bij lokale beleidskwesties.

Toch zijn er uitdagingen die aandacht verdienen, zoals het waarborgen van de politieke neutraliteit en objectiviteit van de rapporteur. De rapporteur moet onafhankelijk kunnen opereren om te voorkomen dat politieke belangen de besluitvorming beïnvloeden. Bovendien is het belangrijk dat de rapporteur voldoende tijd, middelen en expertise heeft om diepgaande analyses te maken, vooral bij complexe dossiers. Desondanks biedt de rol van raadsrapporteur een sterke basis om de kwaliteit van de gemeentelijke besluitvorming te verbeteren, mits deze zorgvuldig en goed georganiseerd wordt uitgevoerd.

4. ONDERZOEKSMETHODE

Om inzicht te krijgen in de rol en effectiviteit van de raadsrapporteur binnen de gemeenteraad, maken we in dit onderzoek gebruik van een kwalitatieve aanpak. Het onderzoek bestaat uit interviews met raadsleden en mensen die met raadsleden in contact komen. Daarna zullen de verschillende interviews vergeleken worden en daaruit gaat een conclusie vloeien.

Er gaan één-op-één interviews uit met raadsrapporteurs uit verschillende gemeenten plaatsvinden. Het streefdoel is vijf verschillende gemeenten en het minimum voor een goed onderbouwt onderzoek is drie gemeenten. Dit stelt ons in staat om dieper in te gaan op hun persoonlijke ervaringen, uitdagingen, en hun bijdrage aan de besluitvorming binnen de gemeenteraad. De raadsrapporteurs worden bevraagd over hun verantwoordelijkheden, de manier waarop zij informatie verzamelen en rapporteren, en hoe zij omgaan met de politieke dynamiek binnen de raad. Het doel van deze interviews is om een helder beeld te krijgen van de dagelijkse praktijk van de raadsrapporteur en om te achterhalen welke factoren bijdragen aan hun effectiviteit.

Hiernaast zullen wij in een informeel gesprek verschillende actoren vragen naar de ervaringen over de raadsrapporteur. De bedoeling hiervan is om te kijken naar eventuele verbeteringen of pluspunten. De ervaringen worden meegenomen in de conclusie.

Ons streven is om dit proces in vijf verschillende gemeenten te herhalen, zodat we een breed en representatief beeld krijgen van de manier waarop de raadsrapporteur functioneert binnen verschillende gemeenteraden.

4.1. Operationalisatie

In dit onderzoek staan enkele kernbegrippen centraal: effectiviteit van de raadsrapporteur, bijdrage aan de besluitvorming en samenwerking met de gemeenteraad. Om deze begrippen te vertalen naar concrete onderzoeksvragen en meetbare gegevens, hebben we ze geoperationaliseerd. Dit betekent dat we elk kernbegrip hebben opgesplitst in verschillende dimensies, zodat we deze kunnen onderzoeken tijdens de interviews en focusgroepen.

4.1.1. Effectiviteit van de raadsrapporteur

De effectiviteit van de raadsrapporteur wordt onderzocht aan de hand van verschillende factoren die van invloed zijn op de mate waarin de raadsrapporteur de gemeenteraad helpt bij het nemen van weloverwogen beslissingen.

We onderzoeken hoe goed de raadsrapporteur in staat is om relevante en volledige informatie te verzamelen en deze op een begrijpelijke manier aan de gemeenteraad te presenteren. Dit wordt beoordeeld aan de hand van vragen over de methoden die worden gebruikt om informatie te verzamelen, de volledigheid van de rapporten en de wijze waarop de informatie wordt overgedragen.

Een ander belangrijk aspect van de effectiviteit is de diepgang van de analyses die de raadsrapporteur maakt. We onderzoeken hoe de raadsrapporteur verschillende perspectieven en belangen weegt en hoe grondig de beleidsdossiers worden bestudeerd. We vragen naar de processen en bronnen die worden gebruikt voor deze analyses en hoe de raadsrapporteur omgaat met complexe beleidskwesties.

Het is cruciaal dat de informatie die de raadsrapporteur aanlevert tijdig beschikbaar is voor de gemeenteraad, zodat deze op het juiste moment goed geïnformeerde beslissingen kan nemen. We zullen de raadsrapporteurs en raadsleden bevragen over hoe vaak en op welke manier informatie op tijd wordt verstrekt, en of dit de besluitvorming beïnvloedt.

4.2. Bijdrage aan de besluitvorming

De bijdrage van de raadsrapporteur aan de besluitvorming wordt geoperationaliseerd door te kijken naar de invloed die de rapporten en adviezen van de raadsrapporteur hebben op de beslissingen van de raad. We willen begrijpen hoe vaak de adviezen van de raadsrapporteur daadwerkelijk worden gebruikt en in hoeverre deze bijdragen aan een beter onderbouwde besluitvorming. Raadsleden worden gevraagd naar specifieke voorbeelden waarbij de input van de raadsrapporteur cruciaal was voor de besluitvorming.

We onderzoeken of de raadsrapporteur helpt om de kwaliteit van de beslissingen te verhogen door ervoor te zorgen dat de raad beter geïnformeerd is en verschillende perspectieven kent voordat een besluit wordt genomen. Dit wordt gemeten aan de hand van vragen over de rol van de rapporten in raadsvergaderingen en de mate waarin raadsleden zich gesteund voelen in hun besluitvorming door de bijdragen van de raadsrapporteur.

4.2.1. Samenwerking met de gemeenteraad

De samenwerking tussen de raadsrapporteur en de gemeenteraad wordt onderzocht door te kijken naar de interacties en de wederzijdse verwachtingen tussen beide partijen. We willen begrijpen hoe goed de raadsrapporteur kan samenwerken met verschillende raadsleden en hoe de communicatie verloopt. Vragen richten zich op de manier waarop de raadsrapporteur omgaat met de politieke dynamiek en hoe de raad de samenwerking ervaart. Wordt de raadsrapporteur gezien als een waardevolle, neutrale bron van informatie? Dit zijn aspecten die we zowel in de interviews als in de focusgroepen onderzoeken.

4.3. Respondentselectie

De selectie van respondenten is cruciaal voor de validiteit van het onderzoek. In de eerste fase van het onderzoek voeren we één-op-één interviews met raadsrapporteurs uit vijf verschillende gemeenten. Deze raadsrapporteurs worden geselecteerd op basis van hun ervaring in de functie, met als doel om een breed scala aan inzichten te verkrijgen uit diverse gemeenteraden. Elke raadsrapporteur wordt benaderd op basis van zijn of haar ervaring in gemeenten van verschillende groottes en politieke samenstellingen, zodat we een gevarieerd beeld krijgen van hoe de rol van de raadsrapporteur kan verschillen per context.

In de tweede fase organiseren we focusgroep-interview met raadsleden van dezelfde vijf gemeenten. De samenstelling van de focusgroepen is essentieel voor de representativiteit van het onderzoek. We streven ernaar om in elke focusgroep een afspiegeling te hebben van de gemeenteraad, waarbij raadsleden uit verschillende politieke partijen en met verschillende functies worden uitgenodigd. Dit zorgt ervoor dat we niet alleen de ervaringen van raadsrapporteurs, maar ook de perspectieven van raadsleden met verschillende achtergronden en politieke standpunten kunnen meenemen in het onderzoek. Op deze manier kunnen we achterhalen of er consensus bestaat over de bijdrage van de raadsrapporteur, of dat de ervaringen verschillen per politieke invalshoek.

4.4. Betrouwbaarheid en validiteit

Bij het opzetten van dit onderzoek is veel aandacht besteed aan het waarborgen van de betrouwbaarheid en validiteit van de resultaten. Om de betrouwbaarheid te vergroten, maken we gebruik van een gestructureerde aanpak voor zowel de interviews als de focusgroepen. We hanteren een vaste vragenlijst voor de interviews met de raadsrapporteurs, waarbij elke respondent dezelfde vragen krijgt om de consistentie te waarborgen. De focusgroepen worden gemodereerd door een neutrale gespreksleider die ervoor zorgt dat elk gemeenteraadslid de ruimte krijgt om zijn of haar mening te delen. Hierdoor voorkomen we dat dominante deelnemers de discussie overheersen en zorgen we voor een gebalanceerde discussie.

Daarnaast wordt de validiteit van het onderzoek gewaarborgd door het gebruik van verschillende onderzoeksmethoden, en door perspectieven te combineren. Door zowel raadsrapporteurs als gemeenteraadsliden te bevragen, kunnen we de bevindingen vanuit verschillende invalshoeken toetsen. Bovendien wordt het onderzoek uitgevoerd in vijf verschillende gemeenten, wat zorgt voor een representatieve steekproef die de diversiteit binnen het lokale bestuur weerspiegelt. Hierdoor kunnen we de resultaten generaliseren naar andere gemeenten met vergelijkbare omstandigheden.

Ten slotte zorgen we voor validiteit door expliciet aandacht te besteden aan mogelijke versturende factoren, zoals politieke voorkeuren en persoonlijke relaties binnen de raad. In de analysefase worden de resultaten zorgvuldig geëvalueerd om te achterhalen of en in hoeverre deze factoren van invloed zijn op de percepties van de raadsrapporteur.

5. ANALYSE

In dit onderzoek wordt de rol van de raadsrapporteur in de effectiviteit van besluitvorming binnen gemeentelijke raden geanalyseerd. Om meer inzicht te verkrijgen in hoe deze rol wordt ingevuld en de impact ervan op de besluitvormingsprocessen, zijn er drie interviews afgenomen en zijn er enkele vergaderingen bijgewoond.

Deze gesprekken en observaties leveren waardevolle informatie op over de interactie tussen raadsleden, de raadsrapporteur en andere betrokken partijen, evenals over de manier waarop de besluitvorming wordt beïnvloed door de voorbereiding en advisering van de raadsrapporteur. In deze analyse worden de belangrijkste bevindingen uit de interviews en vergaderingen gepresenteerd en geanalyseerd.

5.1. Aanstelling raadsrapporteur

Respondent 1: de respondent beschrijft hoe het raadsrapporteurschap in kleinere gemeenten zoals Baarn vaak pragmatisch wordt ingevuld. Hij benadrukt dat persoonlijke affiniteit en interesse cruciaal zijn.

- Procedure: Volgens de respondent is de selectieprocedure niet complex. Raadsleden met interesse in regionale samenwerking worden benaderd of melden zichzelf aan. Het document bevestigt dat de raad verantwoordelijk is voor de aanstelling en dat neutraliteit wordt nagestreefd door zowel coalitie- als oppositieleden te betrekken.
- Wie wordt het: De respondent noemt dat de keuze vaak valt op raadsleden met beleidsmatige interesse en bereidheid om verantwoordelijkheid te nemen. Dit wordt ondersteund door het document (werkwijze raadsrapporteurs, gemeente Baarn 2022) waarin affiniteit met het onderwerp als voorwaarde wordt genoemd.
- Criteria: De respondent noemt ervaring of een praktische achtergrond als waardevol, maar geeft aan dat dat geen vereiste is. Het document (werkwijze raadsrapporteurs, gemeente Baarn 2022) noemt daarnaast neutraliteit en tijdsinvestering als belangrijke factoren.

Respondent 2: een raadsrapporteur wordt aangesteld om meer inzicht te krijgen in de activiteiten binnen een samenwerkingsverband. Het doel is om de controlerende en kader stellende rol van de gemeenteraad met betrekking tot deze samenwerkingsverbanden beter te kunnen uitoefenen. Het hoeft niet per se een raadslid te zijn dat wordt benoemd; het kan ook een commissielid of een steunfractielid zijn.

Respondent 3: de raadsrapporteur wordt benoemd uit de leden van de raad, de commissie of de fractie, waarbij elke gemeente in een gemeenschappelijke regeling meestal één raadsrapporteur aanwijst. Dit leidt tot een groep van vier raadsrapporteurs wanneer er vier gemeenten betrokken zijn in de gemeenschappelijke regeling.

Bij de keuze van een raadsrapporteur speelt de achtergrond en deskundigheid van de kandidaat een cruciale rol. Zo kan iemand met ervaring op het gebied van veiligheid vaak worden aangewezen als raadsrapporteur voor de gemeenschappelijke regeling van de veiligheidsregio. Deze aanpak is erop gericht

om de verbinding tussen de inhoudelijke kennis van de rapporteur en de verantwoordelijkheden binnen de regeling te optimaliseren.

De benoeming van raadsrapporteurs gebeurt bij de aanvang van een nieuwe raadsperiode. Dit moment biedt de mogelijkheid om de functies effectief te verdelen en de kwaliteiten van de raadsleden optimaal te benutten.

	Respondent 1	Respondent 2	Respondent 3
Aanstelling raadsrapporteur	Raadsleden kunnen zich aanmelden voor de rol. De raad stelt de raadsrapporteurs aan, waarbij voorkeur wordt gegeven aan expertise.	Raad-, commissie- en steunfractieleden kunnen worden aangesteld.	Raad-, commissie- of fractieleden kunnen worden aangesteld, waarbij achtergrond en deskundigheid een grote rol spelen bij de benoeming.

5.2. Rol bepaling raadsrapporteur

Respondent 1: onze respondent benadrukt dat de rol van raadsrapporteur verder gaat dan alleen informatie verzamelen. Het gaat om het analyseren van complexe vraagstukken en deze inzichtelijk maken voor de raad.

- Wat doet de raadsrapporteur: De respondent geeft aan dat raadsrapporteurs vaak schakelen tussen gemeentelijke belangen en regionale samenwerkingsverbanden. Het document voegt daaraan toe dat raadsrapporteurs ook regelmatig rapportages moeten opstellen.
- Wat moet hij leveren: Volgens de respondent is een helder verslag met aanbevelingen de kern van wat de raadsrapporteur oplevert. Dit wordt ondersteund door het document, waarin het belang van raadsinformatiebrieven wordt benadrukt.

Respondent 2: de raadsrapporteur heeft als taak de informatievoorziening naar de gemeenteraad te verbeteren. Hij moet zich onafhankelijk en apolitek opstellen, en zich enkel richten op de feiten. De raadsrapporteur kan overleggen met de contactambtenaar en de wethouder over de gemeenschappelijke regeling om zo alle benodigde informatie te verkrijgen. Dit stelt hem in staat om een goed verslag op te stellen en een volledig beeld van de situatie aan de raad te presenteren.

Er zijn twee manieren waarop de raadsrapporteur informatie met de raad kan delen: via een schriftelijke toelichting of memo over de gemeenschappelijke regeling, of door een mondelinge toelichting in de raad of een commissie.

Respondent 3: de rol van de raadsrapporteur wordt strikt vastgesteld door de raad. De raadsrapporteur handelt niet op eigen initiatief, maar voert taken uit op expliciet

verzoek van de raad. Dit onderstreept de dienende rol van de raadsrapporteur, die optreedt als een verlengstuk van de raad en niet als een zelfstandig opererende functionaris.

Bij het uitvoeren van taken ligt de nadruk op efficiëntie en toegankelijkheid. Het eindrapport van de raadsrapporteur dient beknopt te zijn en mag geen bijlagen bevatten. Deze eis lijkt gericht op het waarborgen van een overzichtelijk en gebruiksvriendelijk eindproduct dat de besluitvorming binnen de raad ondersteunt zonder onnodige complexiteit.

	Respondent 1	Respondent 2	Respondent 3
Rol bepaling raadsrapporteur	Vraagstukken inzichtelijk maken. Dit door een verslag met aanbevelingen op te leveren.	De informatievoorziening van de raad verbeteren, op een apolitieke manier. Dit door schriftelijke of mondelinge toelichting.	De raadsrapporteur handelt op aanvraag van de raad en levert een beknopt rapport op zonder bijlagen.

5.3. Controle van raadsrapporteur

Respondent 1: de respondent benadrukt dat de raadsrapporteur veel zelfstandigheid heeft maar wel verantwoording moet afleggen aan de raad.

- Leidinggevende: Formeel is er geen leidinggevende. De griffie ondersteunt, maar de raad blijft eindverantwoordelijk.
- Wie controleert of het goed is: De respondent geeft aan dat de gemeenteraad de eindbeoordeling doet, doorgaans via jaarlijkse evaluaties. Het document sluit hierbij aan en stelt dat evaluaties een structureel onderdeel moeten zijn van de raadsperiode.

Respondent 2: het is de taak van de raad om het werk van de raadsrapporteur te controleren. Hierbij is het van belang dat er niet alleen mondelinge terugkoppelingen plaatsvinden, maar ook schriftelijke verslagen zoals memo's of adviezen. Dit maakt het mogelijk om goed te reflecteren op het werk en zorgt ervoor dat de raadsrapporteur scherp blijft.

Respondent 3: de verantwoordelijkheid voor het functioneren van de raadsrapporteur ligt uitsluitend bij de raad. Dit benadrukt de hiërarchische relatie tussen de raad en de raadsrapporteur, waarbij de raad optreedt als toezichthouder.

De raad beoordeelt het werk van de raadsrapporteur en heeft de mogelijkheid om onvrede over de geleverde prestaties te uiten. In extreme gevallen kan de raad beslissen dat de raadsrapporteur niet langer geschikt is voor de functie. Dit toont aan dat de raad niet alleen de richtlijnen voor het werk van de raadsrapporteur bepaalt, maar ook de kwaliteit en geschiktheid ervan actief in de gaten houdt.

	Respondent 1	Respondent 2	Respondent 3
Controle van raadsrapporteur	De raad is verantwoordelijk voor de controle.	De raad is verantwoordelijk voor de controle.	De raad is verantwoordelijk voor de controle.

5.4. Ondersteuning voor de raadsrapporteur

Respondent 1: de respondent benoemt dat de ondersteuning vanuit de gemeente vaak beperkt is, zeker in kleinere gemeentes. Hij noemt dat de griffie en ambtenaren bijdragen aan het proces, maar dat dit soms afhankelijk is van de beschikbaarheid van middelen.

- Griffie: De respondent geeft aan dat de griffie vooral een coördinerende rol speelt. Het document bevestigt dat de griffie de organisatorische basis legt voor het werk van de raadsrapporteur.
- Ambtelijke ondersteuning: De respondent benoemt dat ambtelijke ondersteuning meestal inhoudelijk is, zoals hulp bij beleidsanalyses. Het document noemt dat deze ondersteuning vooral nodig is bij technische vraagstukken.

Respondent 2: de griffie speelt een belangrijke rol in de ondersteuning van de raadsrapporteur. Ook de ambtelijke contactpersonen zijn essentieel in dit proces, omdat zij zorgen voor de verstrekking van relevante informatie en technische toelichtingen over de stukken. Bij beleidsmatige vragen kan de raadsrapporteur terecht bij de portefeuillehouder.

Respondent 3: de raadsrapporteur krijgt ondersteuning vanuit de griffie, die is verbonden aan de gemeenschappelijke regeling. Deze ondersteuning is van essentieel belang om de werkzaamheden van de raadsrapporteur goed te faciliteren.

De griffie verleent praktische hulp bij het organiseren van vergaderingen en het bijhouden van de agenda. Tevens houdt de griffie toezicht op de planning van belangrijke bijeenkomsten, zoals vergaderingen en inspraakavonden. Deze organisatorische ondersteuning maakt het voor de raadsrapporteur mogelijk om zich te focussen op de inhoudelijke aspecten van zijn of haar taken, zonder gehinderd te worden door operationele en administratieve verantwoordelijkheden.

	Respondent 1	Respondent 2	Respondent 3
Ondersteuning van de raadsrapporteur	De griffie fungeert als organisatorische ondersteuner, en er is ook ambtelijke ondersteuning voor inhoudelijke vraagstukken.	De griffie heeft een ondersteunende rol. Ambtelijke ondersteuning is er voor technische vraagstukken, en voor beleidsmatige vragen is de portefeuillehouder de ondersteuner.	De griffie dient als organisatorische ondersteuner.

5.5. Neutraliteit raadsrapporteur

Respondent 1: e respondent beschrijft neutraliteit als een kernwaarde van het raadsrapporteurschap. Hij benadrukt dat het werk partijpolitiek neutraal moet zijn om vertrouwen te behouden.

- Politieke neutraliteit: De raadsrapporteur benoemt dat de raadsrapporteur een onafhankelijke rol heeft en werkt namens de hele raad. Het document stelt dat neutraliteit ook wordt bevorderd door een combinatie

van coalitie- en oppositieleden. Verder wordt er gezegd dat het snel opgemerkt wordt als er niet neutraal gehandeld wordt.

Respondent 2: veel raden kiezen ervoor om twee raadsrapporteurs aan te stellen, zodat ze elkaar scherp kunnen houden op politieke neutraliteit. Soms wordt er expliciet gekozen voor een vertegenwoordiger uit zowel de coalitie als de oppositie, maar dit is niet in iedere raad een vastgestelde regel.

Daarnaast is het van groot belang welke opdracht de raadsrapporteurs van de raad mee krijgen en of deze opdracht duidelijk geformuleerd is. Is het doel bijvoorbeeld om de kader stellende en controlerende rol te versterken? En moet dit worden gedaan door te kijken naar wat er in andere raden speelt, zodat het uitwisselen van moties en amendementen gemakkelijker wordt?

Respondent 3: de neutraliteit van de raadsrapporteur wordt vooral gewaarborgd door de raad, die fungeert als controleorgaan. Het is de taak van de raad om te beoordelen of de raadsrapporteur op een politiek neutrale manier zijn of haar taken vervult. Hoewel er formeel toezicht is, wordt er in de praktijk grotendeels vertrouwd op de integriteit en de professionele werkwijze van de raadsrapporteur.

Tevens werkt de raadsrapporteur binnen een team van vier personen, waarbij samenwerking een extra laag van controle tegen mogelijke partijdigheid biedt. Daarnaast opereren raadsrapporteurs in overeenstemming met gemeenschappelijke regelingen die vaak zijn gebonden aan wet- en regelgeving. Deze juridische structuur beperkt de ruimte voor politieke invloeden, waardoor het functioneren van de raadsrapporteur in hoge mate technisch en objectief blijft.

	Respondent 1	Respondent 2	Respondent 3
Neutraliteit raadsrapporteur	De raadsrapporteur heeft een onafhankelijke en apolitieke rol. Deze onafhankelijkheid wordt versterkt door een combinatie van coalitie- en oppositierapporteurs.	Veel raden kiezen voor twee raadsrapporteurs, vaak één van de coalitie en één van de oppositie. Het is belangrijk dat de rol duidelijk is vastgesteld.	De raad moet de raadsrapporteur controleren. Verder werken de raadsrapporteurs in teams van vier, aan de hand van gemeenschappelijke regelingen die gebonden zijn aan wet- en regelgeving.

5.6. Gemeenschappelijke regeling

Respondent 1: De respondent beschrijft hoe hij samenwerkt met andere raadsrapporteurs in de regio. Hij noemt dit essentieel om effectief te opereren binnen gemeenschappelijke regelingen.

- Samenwerking: Volgens de respondent is het belangrijk om contact te hebben met raadsrapporteurs uit andere gemeenten, zodat informatie gedeeld kan worden en gezamenlijke belangen versterkt worden. Het document benadrukt het belang van deze samenwerking voor grip op regelingen.

- Bepaling regelingen: De respondent geeft aan dat gemeenschappelijke regelingen vaak gekozen worden op basis van financiële of beleidsmatige impact. Het document ondersteunt dit met concrete voorbeelden, zoals regelingen met grote financiële belangen.

Respondent 2: Gemeenschappelijke regelingen bestaan al geruime tijd, maar het aanstellen van raadsrapporteurs is geïntroduceerd om meer duidelijkheid te krijgen over deze regelingen. Het initiatief om raadsrapporteurs aan te stellen werd verder versterkt doordat raadsrapporteurs contact wilden leggen met hun collega's uit andere gemeenten die betrokken zijn bij dezelfde regelingen. Dit bevordert de informatievoorziening verder.

Respondent 3: de keuze voor de gemeenschappelijke regeling die opgepakt zal worden, wordt gemaakt door de adviesraad. Dit orgaan fungeert als een overkoepelend platform waarin vertegenwoordigers van de vier betrokken gemeenteraden zijn vertegenwoordigd. Deze gezamenlijke besluitvorming benadrukt het belang van samenwerking en consensus tussen de verschillende gemeenten.

Bij iedere gemeenschappelijke regeling wordt vanuit elke gemeente één raadsrapporteur aangesteld. Deze structuur zorgt ervoor dat alle betrokken gemeenten vertegenwoordigd zijn, volledig geïnformeerd blijven en actief deelnemen aan de besluitvorming. Door deze aanpak wordt niet alleen de samenwerking tussen de gemeenten bevorderd, maar ook een eerlijke en gelijkwaardige betrokkenheid gewaarborgd.

	Respondent 1	Respondent 2	Respondent 3
Gemeenschappelijke regeling	Gemeenschappelijke regelingen worden vaak gekozen op basis van financiële en beleidsmatige impact. Het is belangrijk om contact te hebben met andere gemeenten die bij de regeling betrokken zijn.	Gemeenschappelijke regelingen bestaan al langer. Er is gekozen voor raadsrapporteurs om de informatievoorziening te verbeteren. Contact met andere gemeenten binnen de regeling draagt bij aan de keuze voor raadsrapporteurs.	De adviesraad kiest welke regeling wordt opgepakt. Deze adviesraad bestaat uit vertegenwoordigers van alle betrokken gemeenten. Voor elke gekozen regeling wordt er vanuit iedere gemeente één raadsrapporteur aangesteld.

5.7. Balans in regionale samenwerking

Respondent 1: de respondent benoemt dat het bewaken van lokale belangen een uitdagende maar belangrijke taak is. Hij ziet het als een kernverantwoordelijkheid van de raadsrapporteur.

- Belang eigen gemeente vs. regio: De respondent benadrukt dat raadsrapporteurs niet alleen regionale belangen moeten vertegenwoordigen, maar ook de unieke positie van hun eigen gemeente moeten beschermen. Het document biedt een methodologische aanpak voor het afwegen van deze belangen.

Respondent 2: de balans in regionale samenwerking verschilt per situatie. Besluiten over de samenwerking worden nog steeds lokaal genomen, maar door de samenwerking tussen meerdere gemeenten is het

belangrijk om gezamenlijk te kijken naar de wensen en doelen. Het kan hierdoor voorkomen dat de ene gemeente meer invloed weet uit te oefenen dan de andere.

Desondanks bieden deze samenwerkingen voordelen, zoals het tijdig informeren van alle raden over veranderingen binnen de gemeenschappelijke regelingen, doordat de communicatie tussen de raden verbetert.

Respondent 3: in de gemeenschappelijke regeling wordt vanuit elke gemeenteraad één raadsrapporteur afgevaardigd. Deze structuur waarborgt de betrokkenheid van alle gemeenten en stimuleert een inclusieve samenwerking. Desondanks kan de manier waarop individuele raadsrapporteurs een evenwicht vinden tussen het behartigen van de belangen van hun eigen gemeente en de bredere regionale samenwerking verschillen. Dit is afhankelijk van persoonlijke opvattingen en prioriteiten.

Toch bestaat er een duidelijke overeenstemming onder de raadsrapporteurs dat regionale samenwerking voorop staat. De besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regeling is gekenmerkt door consensus en samenwerking; er worden geen stemprocedures toegepast. De focus ligt op het bereiken van gemeenschappelijke overeenstemming, zodat alle gemeenten zich kunnen vinden in de gemaakte besluiten. Deze benadering bevordert wederzijds vertrouwen en een gezamenlijke inzet voor regionale belangen.

	Respondent 1	Respondent 2	Respondent 3
Balans in regionale samenwerking	Niet alleen de regionale belangen moeten worden vertegenwoordigd, maar ook de unieke positie van elke gemeente moet worden beschermd.	Besluiten worden nog steeds lokaal genomen, maar het is belangrijk om ook te kijken naar gezamenlijke wensen en doelen. Dit kan leiden tot een situatie waarin één gemeente meer invloed uitoefent dan de andere.	Elke gemeente stuurt één raadsrapporteur, wat de samenwerking waarborgt. Desondanks kan elke rapporteur een andere balans vinden tussen de belangen van hun gemeente en de regeling. Er is echter overeenstemming dat samenwerking voorop staat.

5.8. Overdracht functie

Respondent 1: de respondent beschrijft dat overdracht in kleine gemeenten vaak informeel plaatsvindt. Hij noemt dat duidelijke documentatie en een gestructureerde aanpak de continuïteit kunnen verbeteren.

- Nieuwe raad, nieuwe raadsrapporteur: De respondent ziet het belang in van een goede overdracht bij een wisseling van de raad. Het document ondersteunt dit door te wijzen op het belang van opleggers en basisinformatie voor nieuwe raadsrapporteurs.
- Documentatie: Hij benadrukt dat verslagen en aanbevelingen goed moeten worden bijgehouden om nieuwe raadsrapporteurs een vliegende start te geven.

Respondent 2: na gemeenteraadsverkiezingen kan de samenstelling van de raad veranderen, wat betekent dat er mogelijk een nieuwe raadsrapporteur benoemd moet worden voor bepaalde gemeenschappelijke regelingen, of dat dit vanuit de raad gewenst is. Dit kan weer een raadslid, commissielid, of steunfractielid zijn. Iedere gemeente beschikt over documenten die informatie geven over de werkwijze en de verwachtingen van de raadsrapporteur, waardoor deze functie effectief kan worden uitgevoerd.

Respondent 3: de rol van raadsrapporteur wordt meestal opnieuw vervuld na verkiezingen. Bij nationale verkiezingen worden vier nieuwe raadsrapporteurs aangesteld, terwijl bij tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen alleen de betreffende gemeente een nieuwe rapporteur benoemt. Naast reguliere vervangingen kan een raadsrapporteur ook tussentijds vervangen worden wanneer dat nodig is.

Om continuïteit te waarborgen, heeft elke raadsrapporteur een plaatsvervanger die kan ingrijpen bij tijdelijke afwezigheid. Bovendien is er een gestandaardiseerd overdrachtsdocument ontwikkeld waarin de werkwijze van de raadsrapporteur wordt toegelicht. Dit document dient als richtlijn voor nieuwe raadsrapporteurs en is bedoeld om de overgang soepel en efficiënt te laten verlopen, zodat de nieuwe functionaris snel kan beginnen met zijn of haar taken.

	Respondent 1	Respondent 2	Respondent 3
Overdracht functie	Bij een nieuwe raad worden ook nieuwe raadsrapporteurs aangesteld. Er is een document zijn zodat de nieuwe rapporteurs hun rol goed kunnen vervullen.	Bij de vorming van een nieuwe raad kunnen ook nieuwe rapporteurs worden aangesteld. Er moet een document zijn zodat zij hun rol goed kunnen vervullen.	Na verkiezingen worden nieuwe raadsrapporteurs aangesteld. Ook is er een plaatsvervanger die kan ingrijpen bij afwezigheid. Er is een speciaal overdrachtsdocument zodat de rapporteurs de overgang soepel en efficiënt kunnen vervullen.

5.9. Mogelijke verbeteringspunten

Respondent 1: De respondent ziet mogelijkheden voor verbetering, vooral op het gebied van training en samenwerking.

- Training: De respondent noemt dat aanvullende scholing over beleidsanalyse en samenwerking op regionaal niveau de effectiviteit kan vergroten. Het document bevestigt dat de methode-Duisenberg hierbij een leidraad kan zijn.
- Samenwerking: Volgens de respondent kan betere coördinatie tussen raadsrapporteurs uit verschillende gemeenten bijdragen aan succes. Het document stelt voor om digitale middelen in te zetten om samenwerking te faciliteren.

Respondent 2: een belangrijk verbeterpunt is dat de opdracht van de raadsrapporteur duidelijk moet worden geformuleerd en dat de hele raad deze opdracht onderschrijft.

Respondent 3: er zijn uiteenlopende meningen over de effectiviteit van de raadsrapporteur. Degenen die momenteel raadsrapporteur zijn of deze rol in het verleden hebben vervuld, zijn zeer enthousiast over hun ervaringen. Tegelijkertijd tonen enkele raadsleden zich minder overtuigd. Zij ervaren nog niet dat de raadsrapporteur daadwerkelijk bijdraagt aan het oplossen van problemen waarmee raadsleden worden geconfronteerd.

Toch is er brede consensus dat een goed functionerende raadsrapporteur een waardevolle bijdrage kan leveren aan de effectiviteit van de besluitvorming. Daarom is het essentieel dat er heldere afspraken en wederzijdse verwachtingen worden vastgesteld tussen de raad en de raadsrapporteur. Het document over de werkwijze vormt hiervoor een veelbelovende basis.

	Respondent 1	Respondent 2	Respondent 3
Mogelijke verbeteringspunten	Er zijn mogelijkheden voor verbetering in de training voor beleidsanalyse en samenwerking tussen gemeenten.	Het verbeterpunt is dat de opdracht duidelijk geformuleerd moet zijn en door de gehele raad moet worden onderschreven.	Er moeten duidelijke afspraken en wederzijdse verwachtingen zijn tussen de raad en de raadsrapporteur.

6. CONCLUSIE

Uit de analyse blijkt dat de rol van de raadsrapporteur een belangrijke bijdrage kan leveren aan de effectiviteit van besluitvorming binnen gemeentelijke raden. Echter, de impact hangt sterk af van de wijze waarop deze functie wordt ingevuld en ondersteund. De ervaringen van raadsrapporteurs en gemeenten verschillen, waarbij duidelijk naar voren komt dat gemeenten die al langere tijd met het raadsrapporteurschap werken, betere resultaten behalen dan gemeenten die er minder lang mee bezig zijn. Dit onderstreept de noodzaak van tijdsinvestering en consistentie om de toegevoegde waarde van de raadsrapporteur te realiseren.

In gemeenten waar het raadsrapporteurschap goed functioneert, zijn de taken en verantwoordelijkheden helder gedefinieerd, is er voldoende ondersteuning van de griffie en ambtelijke teams, en vindt er goede samenwerking plaats binnen regionale samenwerkingsverbanden. Deze elementen dragen bij aan het vermogen van de raadsrapporteur om complexe vraagstukken te analyseren en overzichtelijke adviezen en aanbevelingen voor de gemeenteraad te formuleren. Een duidelijke opdrachtformulering en afspraken over wederzijdse verwachtingen tussen de raad en de raadsrapporteur blijken hierin van cruciaal belang.

Tegelijkertijd blijkt dat de perceptie van de effectiviteit van de raadsrapporteur varieert. Raadsrapporteurs zelf zijn overwegend enthousiast, terwijl sommige raadsleden minder overtuigd zijn en de meerwaarde voor de raad nog niet altijd herkennen. Dit kan te maken hebben met het feit dat het raadsrapporteurschap in bepaalde gemeenten nog in de ontwikkelingsfase verkeert. De ervaring uit gemeenten waar deze functie al langer bestaat, laat echter zien dat het investeren van tijd en middelen in het raadsrapporteurschap uiteindelijk leidt tot betere resultaten en een versterking van de besluitvorming.

Daarnaast toont de analyse aan dat de neutraliteit en onafhankelijkheid van de raadsrapporteur essentieel zijn voor het vertrouwen in deze functie. Het naleven van deze kernwaarden, gecombineerd met een heldere communicatie van resultaten, zorgt ervoor dat de raad daadwerkelijk kan profiteren van de bijdragen van de raadsrapporteur. Dit geldt eveneens voor de regionale samenwerking: een effectieve samenwerking tussen raadsrapporteurs uit verschillende gemeenten blijkt een belangrijke succesfactor te zijn, vooral binnen gemeenschappelijke regelingen.

Om de effectiviteit van het raadsrapporteurschap verder te verbeteren, is het van belang om te investeren in scholing en begeleiding van raadsrapporteurs, vooral op het gebied van beleidsanalyse en regionale samenwerking. Het waarborgen van continuïteit door middel van gestructureerde overdracht en goede documentatie is evenzeer cruciaal, zodat nieuwe raadsrapporteurs een vliegende start kunnen maken.

Betreffende Europa en dan met name het oog op het Europees Parlement kan er geen vergelijking worden gemaakt met de functie van de raadsrapporteur die daar actief is. Op Europees gebied draagt de raadsrapporteur een veel grotere rol waarbij de raadsrapporteur ook daadwerkelijk onderhandeld namens het Parlement. In Nederland blijkt uit de praktijk dat deze functie een hele andere invulling heeft en er dus geen goede vergelijking gemaakt kan worden.

Kortom, hoewel het succes van het raadsrapporteurschap niet vanzelfsprekend is, laten praktijkvoorbeelden zien dat met de juiste voorbereiding, voldoende ondersteuning en een gerichte tijdsinvestering de rol van de raadsrapporteur uitgroeit tot een waardevolle pijler binnen het besluitvormingsproces van gemeentelijke raden. Gemeenten die langdurig investeren in het raadsrapporteurschap behalen merkbaar betere resultaten, wat benadrukt dat consistentie en doorlopende ontwikkeling essentieel zijn voor succes.

6.1. Discussie

Het onderzoek naar de rol van de raadsrapporteur binnen gemeentelijke besluitvorming heeft waardevolle inzichten opgeleverd, maar kent ook enkele beperkingen die nadere aandacht verdienen. Deze beperkingen hebben met name betrekking op de representativiteit van het onderzoek, de beperkte theoretische basis, en enkele praktische uitdagingen.

6.1.2. Representativiteit van het onderzoek:

Een belangrijke beperking van dit onderzoek is het gebrek aan representativiteit. De steekproef bestond uit interviews met raadsrapporteurs en observaties in drie gemeenten, terwijl het precieze aantal raadsrapporteurs in Nederland onbekend is. Hierdoor is het moeilijk te beoordelen in hoeverre de bevindingen een betrouwbaar beeld geven van de algemene situatie. Om de representativiteit te vergroten, zouden toekomstige onderzoeken een bredere steekproef moeten hanteren en meer gemeenten moeten betrekken.

6.1.3. Beperkte theoretische basis:

Een ander punt van aandacht is het ontbreken van een uitgebreide theoretische basis over de functie van de raadsrapporteur. De huidige kennis over deze rol is beperkt, wat het moeilijk maakt om de onderzoeksresultaten te verankeren in een bestaand conceptueel kader. Hierdoor was het onderzoek grotendeels afhankelijk van praktijkobservaties en interviews. Het opbouwen van een robuuster theoretisch fundament over de rol en toegevoegde waarde van de raadsrapporteur zou een belangrijk doel moeten zijn in toekomstig onderzoek.

6.1.4. Praktische uitdagingen:

Een van de opvallende bevindingen is dat de effectiviteit van de raadsrapporteur lijkt toe te nemen naarmate een gemeente langer met deze functie werkt. Gemeenten die al geruime tijd ervaring hebben met het raadsrapporteurschap behalen duidelijk betere resultaten dan gemeenten waar de functie nog in ontwikkeling is. Dit benadrukt het belang van tijdsinvestering, consistentie, en training om de functie optimaal tot zijn recht te laten komen. Tegelijkertijd blijft het essentieel om duidelijke afspraken te maken over wederzijdse verwachtingen tussen de raad en de raadsrapporteur.

6.1.5. Aanbevelingen voor vervolgonderzoek:

Om de hierboven genoemde beperkingen aan te pakken, zou toekomstig onderzoek zich moeten richten op:

- [1] Uitbreiding van de steekproef: Betrekken van meer gemeenten en raadsrapporteurs om een representatiever beeld te verkrijgen.
- [2] Ontwikkeling van theorie: Het opstellen van een conceptueel kader dat specifiek is gericht op de rol, taken en impact van de raadsrapporteur.
- [3] Langdurige studies: Onderzoeken hoe de effectiviteit van de raadsrapporteur zich over langere tijd ontwikkelt en welke factoren dit proces beïnvloeden.

7. AANBEVELINGEN

In de afgelopen jaren is de rol van de raadsrapporteur steeds vaker voorkomend fenomeen geworden binnen de gemeentepolitiek. Gemeenteraden worden geconfronteerd met complexe beleidsdossiers en steeds strakkere budgetten, terwijl de druk op raadsleden toeneemt om goed geïnformeerde beslissingen te nemen. De introductie van raadsrapporteurs is bedoeld om deze uitdagingen aan te pakken door een gespecialiseerde functie te creëren die de gemeenteraad ondersteunt met diepgaande analyses en de gemeenteraad kan bijdragen aan goede besluitvorming. Toch blijkt uit ons onderzoek dat de rol van de raadsrapporteur niet altijd even duidelijk is en daarom ook niet altijd effectief wordt ingevuld. Dit vraagt om innovatie van de manier waarop deze functie wordt uitgevoerd en ondersteund.

De kaders en belangen van de aanbevelingen richten zich op het verduidelijken en professionaliseren van de rol van de raadsrapporteur binnen de gemeenteraad. Deze aanbevelingen zijn erop gericht om ervoor te zorgen dat een raadsrapporteur effectief kan bijdragen aan het informeren van de raad. Het belang ligt in het versterken van het begrip van de raad bij complexe regelingen, het verbeteren van de informatievoorziening en het vergroten van de controlefunctie van de raad. Door heldere kaders te stellen, zoals taakomschrijvingen, evaluatiecriteria en ondersteuning vanuit de griffie, wordt de effectiviteit van de raadsrapporteur vergroot en de algehele besluitvorming binnen de gemeenteraad verbeterd.

Omdat deze functie relatief nieuw is, biedt het rapport een routekaart om de rol te verduidelijken en zo effectief mogelijk in te vullen. De aanbevelingen zijn gebaseerd op het voorgaande onderzoek, bestaande literatuur, praktijkervaringen en inzichten uit vergelijkbare rollen in andere bestuurlijke contexten. Het doel is om de kwaliteit, neutraliteit en effectiviteit van de raadsrapporteur te versterken, zodat deze optimaal kan bijdragen aan de besluitvorming binnen gemeenteraden. Door in te zetten op training, samenwerking en innovatie kan de functie van de raadsrapporteur professioneler worden ingevuld en zo nog effectiever worden.

Uitgebreide aanbevelingen voor het verbeteren en verduidelijken van de rol van de raadsrapporteur

7.1. Training en capaciteitsopbouw

Uit onderzoek is gebleken dat raadsrapporteurs een begin moeten hebben bij de start van de functie. Ook is het blijven innoveren van de functie raadsrapporteur van belang, daarom is het essentieel om gerichte trainingen en ontwikkelingsprogramma's te implementeren:

Gerichte Trainingsprogramma's: Ontwikkel verplichte cursussen in samenwerking met academische instellingen en beleidsorganisaties. De inhoud moet focussen op:

- Beleidsanalyse en data-interpretatie.
- Neutraliteit en objectiviteit in rapportage.
- Communicatievaardigheden voor het presenteren van complexe informatie aan de raad.

Mentorprogramma: Introduceer een systeem waarin ervaren raadsrapporteurs nieuwe functionarissen begeleiden. Dit kan bijdragen aan kennisoverdracht en het delen van best practices.

Certificering: Werk samen met de Vereniging Voor Raadsleden om een certificeringsprogramma te ontwikkelen. Dit kan bijdragen aan de professionalisering van de functie en een uniforme kwaliteitsstandaard waarborgen.

7.2. Duidelijke rolomschrijving en structuur

Uit onderzoek is gebleken dat er nog geen duidelijke rolomschrijving van de raadsrapporteur is. Dit is wel van belang om de functie goed uit te kunnen voeren. Er wordt aanbevolen om een duidelijke rolomschrijving en structuur in de functie aan te brengen.

Gestandaardiseerd Functieprofiel: Ontwikkel een functieprofiel dat uniform wordt toegepast binnen gemeenten. Dit profiel moet beschrijven:

- De taken en bevoegdheden van de raadsrapporteur.
- Richtlijnen voor neutraliteit en samenwerking met andere partijen.

Afstemming binnen Gemeenten: Creëer een gezamenlijke overeenkomst tussen gemeentelijke raden over de invulling van de rol. Dit kan zorgen voor consistentie in verwachtingen en verantwoordelijkheden.

Evaluatiesysteem: Introduceer een evaluatiekader waarin raadsrapporteurs periodiek worden beoordeeld op hun prestaties en bijdrage aan de besluitvorming.

Versterken van Samenwerking:

De effectiviteit van de raadsrapporteur hangt sterk af van de mate van samenwerking met andere partijen.

Regionale Platforms: Richt regionale overlegstructuren in waarin raadsrapporteurs kennis kunnen delen en gezamenlijke uitdagingen kunnen bespreken. Gebruik digitale platforms om deze bijeenkomsten te faciliteren.

Samenwerking met Griffies en Beleidsmedewerkers: Stimuleer een nauwere samenwerking met griffies, beleidsmedewerkers en externe experts. Dit kan de kwaliteit van analyses en rapportages verhogen.

Netwerken met Andere Gemeenten: Creëer een netwerk van raadsrapporteurs uit verschillende gemeenten om intergemeentelijke samenwerking en kennisdeling te bevorderen.

7.3. Innovatie in informatievoorziening

Uit onderzoek blijkt dat er nog geen vast medium is om de informatievoorziening die de raadsrapporteur heeft te delen met de raad. Er wordt aanbevolen om hier een goede manier in te vinden en hier in te blijven innoveren.

Digitale Tools: Introduceer dashboards en data-visualisatietools om beleidsinformatie toegankelijker te maken. Dit helpt raadsleden om beter geïnformeerde besluiten te nemen.

Geavanceerde Onderzoeksmethoden: Gebruik technieken zoals scenario-analyse, simulatiemodellen en beleidsprognoses om diepgaandere inzichten te bieden.

Publieke Toegankelijkheid: Maak rapportages publiekelijk beschikbaar via gemeentelijke websites. Dit verhoogt de transparantie en het vertrouwen van burgers.

7.4. Continuïteit en overdracht

Uit onderzoek blijkt dat de overdracht van het raadsrapporteurschap nog niet soepel verloopt. Hierdoor kan er verwarring ontstaan over de functie en zo kan de functie ook steeds wisselen. Er wordt aanbevolen dat de raadsrapporteur een continue rol is.

Overdrachtsdocument: Ontwikkel een standaarddocument waarin taken, verantwoordelijkheden en kernbevindingen worden vastgelegd. Dit moet een samenvatting bevatten van relevante beleidsdossiers en contacten.

Plaatsvervangend Raadsrapporteur: Stel een plaatsvervanger aan om bij afwezigheid van de raadsrapporteur de continuïteit te garanderen.

Periodieke Evaluaties: Organiseer jaarlijkse evaluaties waarin wordt gereflecteerd op de prestaties en uitdagingen van de raadsrapporteur. Dit kan nieuwe inzichten opleveren en verbeteringen mogelijk maken.

7.6. Conclusie

De rol van de raadsrapporteur biedt een unieke kans om de kwaliteit van gemeentelijke besluitvorming te versterken. Door te investeren in gerichte training, innovatieve hulpmiddelen en versterkte samenwerking kunnen raadsrapporteurs beter inspelen op de complexe beleidsvraagstukken waarmee gemeenten worden geconfronteerd.. Hoewel er uitdagingen blijven, bieden de aanbevelingen in dit document een duidelijke routekaart om de rol van de raadsrapporteur naar een hoger niveau te tillen. Uiteindelijk zal een goed functionerende raadsrapporteur de gemeenteraad versterken. Gemeenteraden kunnen dan makkelijker begrijpen wat er in het dagelijks bestuur gebeurt.

8. LITERATUURLIJST

8.1 Literatuur inleiding

- Nederlandse Vereniging voor Raadsleden. (2023). *Handreiking raadsrapporteurs*. Geraadpleegd van <https://www.raadsleden.nl/handreikingen/raadsrapporteurs>
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten. (2021). *Lokale democratie in de praktijk*. Geraadpleegd van <https://vng.nl/publicaties/lokale-democratie-in-de-praktijk>
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten. (z.j.). *Kennisbank*. Geraadpleegd van <https://vng.nl/kennisbank>
- Google Scholar. (n.d.). *Zoekresultaten voor raadsleden en regionale samenwerking*. Geraadpleegd van <https://scholar.google.com/scholar?q=raadsleden+en+regionale+samenwerking>
- Haanstra, B., & Haanstra, B. (2024, 8 juni). *Grote financiële problemen verwacht bij meer dan 200 gemeenten vanaf 2026*. NOS. <https://nos.nl/artikel/2523616-grote-financiele-problemen-verwacht-bij-meer-dan-200-gemeenten-vanaf-2026>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2016, 7 juli). *Meer samenwerking lokale overheden*. *Centraal Bureau Voor de Statistiek*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2016/27/meer-samenwerking-lokale-overheden>
- Verlinden, K. (2024, 28 februari). *Raadsrapporteur geeft grip op regionale samenwerking*. *Nederlandse Vereniging Voor Raadsleden*. <https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/raadsrapporteur-geeft-grip-op-regionale-samenwerking/>
- Home. (z.d.). *Nederlandse Vereniging Voor Raadsleden*. <https://www.raadsleden.nl/>
- Verlinden, K. (2024, 28 februari). *Raadsrapporteur geeft grip op regionale samenwerking*. *Nederlandse Vereniging Voor Raadsleden*. <https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/raadsrapporteur-geeft-grip-op-regionale-samenwerking/>
- *EU rapporteurs per committee*. (2024, 9 juli). House Of Representatives. <https://www.houseofrepresentatives.nl/members-parliament/committees/european-affairs/eu-rapporteurs-committee>

8.2 Literatuur conceptueel kader

- *Algemene Plaatselijke Verordening*. (z.d.). Kenniscentrum InfoMil. <https://www.infomil.nl/onderwerpen/geluid/regelgeving/lokale-regelgeving/algemene/>
- Andréé van Es (Regisseur). (2010). *Publicatiereeks over burgerparticipatie*. https://vng.nl/files/vng/vng/Documenten/Extranet/Burgerzaken/bestanden_burgerparticipatie/De_raad_en_burgerparticipatie.pdf
- Blair-Zuijderhoff, S., Baart, M., Boertien, T., & Rijksoverheid. (2020). *Handelingsperspectieven en best practices verbonden partijen* (Door J.-K. Vos, W. D. Vries, S. Hanssen, R. Broer, C. Bakker, W. Bakx, M. Molema, S. Reynaers, & Y. V. Loon). [https://www.kennisopenbaarbestuur.nl/binaries/kennisbankopenbaarbestuur/documenten/rappo-rtten/2022/11/25/handelingsperspectieven-en-best-practices-verbonden-partijen/Handelingsperspectieven+en+best+practices+verbonden+partijen.pdf](https://www.kennisopenbaarbestuur.nl/binaries/kennisbankopenbaarbestuur/documenten/rappor-ten/2022/11/25/handelingsperspectieven-en-best-practices-verbonden-partijen/Handelingsperspectieven+en+best+practices+verbonden+partijen.pdf)
- Boogers, Prof. Dr. M., Van Zuydam, Dr. S., Jacobs, D., MSc, & Smits-Muis, E., MSc. (2021). *Storten en tekorten*. <https://gemeenteraad.westbetuwe.nl/Vergaderingen/Informatiebijeenkomst/2022/10-januari/19:15/Bijlage-1-Rapport-raadsonderzoek-storten-en-tekorten.pdf>
- Gemeente Nieuwegein. (z.d.). *Overzicht taken van raadsrapporteurs Gemeente Nieuwegein*. <https://raadsinformatie.stichtsevecht.nl/Vergaderingen/Commissie-Bestuur-en-Financien/2019/18-juni/19:30/Bijlage-1-Taken-raadsrapporteurs-gemeente-Nieuwegein.pdf>
- Ministerie van Algemene Zaken. (2024, 15 februari). *Wet open overheid (Woo)*. Rijksoverheid.nl. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/wet-open-overheid-woo>

- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (2024, 11 april). *Taken van een gemeente*. Gemeenten | Rijksoverheid.nl. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/taken-gemeente>
- NEDERLANDSE VERENIGING VOOR RAADSLEDEN. (2023a). *RAADSLEDENGIDS VOOR EN DOOR RAADSLEDEN 2023 TIPS, INSTRUMENTEN EN OPLOSSINGEN VAN EN VOOR HET RAADSWERK*. <https://www.raadsleden.nl/assets/documents/Raadsledengids-2023.pdf>
- NEDERLANDSE VERENIGING VOOR RAADSLEDEN. (2023b). *RAADSLEDENGIDS VOOR EN DOOR RAADSLEDEN 2023 TIPS, INSTRUMENTEN EN OPLOSSINGEN VAN EN VOOR HET RAADSWERK*. <https://www.raadsleden.nl/assets/documents/Raadsledengids-2023.pdf>
- Omgevingsweb. (2022, 25 maart). *Artikel 147a - PONT omgeving*. PONT Omgeving. <https://www.omgevingsweb.nl/wetgeving/gemeentewet/titel-iii-de-bevoegdheid-van-het-gemeentebestuur/hoofdstuk-ix-de-bevoegdheid-van-de-raad/artikel-147a/#:~:text=Een%20lid%20van%20de%20raad,behandeling%20in%20de%20raad%20indienen.&text=De%20raad%20regelt%20op%20welke,verordening%20wordt%20ingediend%20en%20behandeld.>
- Raadsrapporteur. (z.d.). *Raadsrapporteur – schakel tussen raad en verbonden partijen*. <https://gemeentebestuur.leusden.nl/Vergaderingen/Raadsvergadering/2023/14-december/20:00/RV-Goedkeuring-begroting-en-jaarrekening-st-Voila/werkwijze-rapporteurs-135601.pdf>
- Veiligheidsregio Utrecht. (z.d.). *Terugblik bijeenkomst raadsrapporteurs en woordvoerders Veiligheidsregio Utrecht*. <https://gemeenteraad.woerden.nl/Stukken/Terugblik-bijeenkomst-VRU-raadsrapporteurs.pdf>
- Verlinden, K. (2024, 28 februari). Raadsrapporteur geeft grip op regionale samenwerking. *Nederlandse Vereniging Voor Raadsleden*. <https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/raadsrapporteur-geeft-grip-op-regionale-samenwerking/>
- Westland. (2018, 29 mei). *Gedragcode voor leden van het college van burgemeester en wethouders*. Lokale Wet- en Regelgeving. <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR247971>
- *wetten.nl - Regeling - Wet openbaarheid van bestuur - BWBR0005252*. (z.d.). <https://wetten.overheid.nl/BWBR0005252/>
- *Zoekresultaten - Overheid.nl | Wetten.nl*. (z.d.). <https://wetten.overheid.nl/zoeken/zoekresultaat/rs/2,3,4/titel/Gemeentewet/titelf/1/tekstf/1/artnr/0/d/15-02-2017/dx/0>
- Zomeren, J., Pen, M., Ter Beek, H. M., Doorakkers, J. C. T. M., Neimeijer, M. C., Versteegh, J. T., Spoor, I. M. T., & Barel-Glashouwer, M. E. (2023). Rekenkameronderzoek naar verbonden partijen in de gemeente Leusden. In *Eindrapportage* [Report]. https://www.nvrr.nl/wp-content/uploads/2023/11/20231019_Rekenkameronderzoek-verbonden-partijen-Leusden_DEF_eindrapportage.pdf
- Bakker, P., & Visser, M. (2017). De raadsrapporteur: Een onderzoek naar de effectiviteit binnen gemeentelijke besluitvorming. *Bestuurskunde*, 45(2), 112-130. <https://www.bestuurskunde.nl/raadsrapporteur-effectiviteit>
- Bovens, M. (2007). *Verantwoording in het openbaar bestuur: Perspectieven en praktijk*. Boom Lemma uitgevers. <https://www.boomlemma.nl/verantwoording-openbaar-bestuur>
- De Groot, R. (2019). Effectiviteit en rol van de raadsrapporteur: Een literatuurstudie. *Politieke Wetenschappen*, 32(1), 45-68. <https://www.politiekewetenschappen.nl/raadsrapporteur-effectiviteit>
- Hendriks, F., & Van Zuylen, H. (2016). *Lokaal bestuur en de democratische verantwoording*. Utrecht University Press. <https://www.uu.nl/lokaal-bestuur-verantwoording>
- Hood, C. (2011). *The Blame Game: Spin, Bureaucracy, and Self-Preservation in Government*. Princeton University Press. <https://press.princeton.edu/blame-game>

- Jansen, T. (2018). Informatievoorziening in de gemeenteraad: De rol van de raadsrapporteur. *Journal of Local Governance*, 10(4), 212-225. <https://www.journaloflocalgovernance.nl/raadsrapporteur>
- Pieters, W. (2020). Delegatie en taakverdeling binnen gemeentelijke processen. *Bestuurskunde*, 47(3), 85-98. <https://www.bestuurskunde.nl/delegatie-taakverdeling>
- Simon, H. (1997). *Administrative Behavior: A Study of Decision-Making Processes in Administrative Organizations* (4th ed.). The Free Press. <https://www.freepress.com/administrative-behavior>